

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Szőlészeti és Borászati Intézet

Szőlész-borász mérnöki alapképzési szak

A dűlőszelekció lehetősége a Káli-medencében

Belső konzulens: Dr. Bodor-Pesti Péter

Egyetemi docens

Szőlészeti Tanszék

Készítette: Szappanos Júlia Fanni

Budapest

2023

Tartalmi kivonat (absztrakt)

A dűlőszelekció lehetősége a Káli-medencében

Szappanos Júlia Fanni

Szőlész-Borász mérnök Bsc, Nappali munkarend

Szőlészeti Tanszék

Konzulens: Dr. Bodor-Pesti Péter

Egyetemi docens

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

A Káli-medencében szerzett tapasztalataim és a rendelkezésemre álló irodalmi források, egyenként tárták fel a Káli-körzet borászati jelentőségét, vagy ellenkező esetben vetettek fel kérdéseket. A földtörténeti események a legkedvezőbbben hatottak e tájra, megteremtve a szőlőtermesztéshez szükséges talaj és klimatikus viszonyokat. Nem vita tárgya, hogy őseink már a Római birodalom idején is felismerték a hely kimagasló természeti adottságait, és a kulturális alapokat lefektetve hagyták hátra a soron következő népekre. A helyzet nem volt mindig a legkedvezőbb, hol népirtás, hol egy alattomos szőlőkártevő, hol a körzetben dúló hatalmi viszonyok, hol a táj mielőbbi kiszipolyozása terelte rossz irányba a borvidék szőlő és borkultúráját. A zsidó kereskedők páratlan forgalmat bonyolítottak a környék termelőinek, de a hajdan királyok borát szolgáltató káli hegyoldalak a filoxéra hatására átrendeződtek. Köveskálon és Szentbékállán a XIX. század végén oltóközpont működött, majd az államosítás alatt ültetvények helyzete, formája és fajta összetétele egyenként megváltozott. A '80-as években a Káli körzetet említő szakirodalmak igen kevésre tartják a borvidék képességeit, olykor meg sem említik, kollektíven a Balatonmelléki kategória részeként kezelik. Később az új bortörvényekkel saját termékleírást kap, amely a mai napig frissítésre vár. A köveskáli Fekete-hegy szőlői az elvándorlás hatására műveletlenül maradnak, a Káli körzet első számú munka lehetősége, a bortermelés pedig hanyatlik. A nyaralókká alakított présházak pedig kiszorítják annak a lehetőségét, hogy a gazdálkodni vágyó új borászréteg felpezsdíthesse a hely szellemét. Az infrastruktúra, a hegyközség erősebb fellépése, az eredetvédelem, a helyi hagyományok tisztázása, még mind fejlesztésre vár. Annak ellenére, hogy akadnak kiváló borászatok, a Káli körzet még így is sokkal többre hivatott, mint amint eddig megmutattak belőle. A káli dűlőkben hatalmas potenciál van, ami még messze nincs kihasználva. Ha a hegyi infrastruktúra fejlesztés és a termelői elhivatottság találkozna, akkor a Káli körzet pompás helyet foglalhatna el a magyar borpalettán. Nem lehet véletlen ugyanis a királyi jelző

használata a termékleírásban sem, éljünk hát vele! Kis méretéből adódóan alkalmatlan tömegtermelés kialakítására, így tisztában vagyok vele, hogy a káli dűlős borok csak egy bizonyos réteghez érhetnek el, de a közönségét megtalálná.